http://collections.ushmm.org
Contact reference@ushmm.org for further information about this collection
Jeff and Toby Herr Collection
12/16/2007

MAŽUIKA, Petras
Lietuvos Dokumentacijos Projektas
Lietuviškai
RG-50.473*0188

Kasetė 1 iš 1-os

Šiame pokalbį, Petras Mažuika, Nemunėlio Radviliškių vietinis, pasakoja apie savo paauglinius prisiminimus, užaugantis per ta laika kai pradėjo žudyti visus Nemunėlio Radviliškių žydus. Jis pasakoja apie jo šeimos nesekminga pabėgima iš Lietuvos, ir apie tėvo žudyma, atlikta vietinės grupės kuri save vadino Balta-Raiščiais. Jis irgi kalba apie Nemunėlio Radviliškių getą kurije gyveno apie 100 žydų, ir apie ta diena kai visi žydai buvo nušaudyti. Jis irgi atsimena keleta pasakų, įskaitant viena apie mergaitę kuri buvo isprievartautą, kita apie kūdikio žudymą, ir kita apie kunigą kuris užleido visus užmušymus.O toliau, jis kalba apie Balta-Raiščių gyvenimus po karo.

[01:] 00:30:11 – [01:] 09:15:06

Jis prisistato save had gimes 1929-ais metais Nemunėlio Radviliškių miestęlį; prisimina pirmiausiai girdejant apie karo pradžią; aiškina kad tėvas nuvažiavo i Biržus daugiau sužinot ir jam buvo patarta evakuotis į Rusiją; pasakoja kad evakavo ir atsimena kad vienas žydas buvo Daktaras **Meizeris**; pasakoja kad vokiečiai juos aplenkė ne toli Pskovo [Rusiškas miestelis prie Estijos] ir gražino atgal į Lietuvą Komendanto **Ruoseki** ir Komendanto **Rasmieso** palyda; paaiškina kad buvo patarta evakuotis nes tėvas dirbo del valdžios; pasakoja kad tėvas buvo perduotas Balta-Raiščiam, trumpai įdėtas į kalėjma, ir nušaudytas; patikslina kad irgi keliavo su savo seima į Rusiją bet buvo leistas grįžti į namus kai tėvas buvo areštuotas ir paimtas į Biržus; patikslina kad kiti 6 žmones kur irgi buvo nušaudyti buvo iš jo miestelio; vardina keleta: Dabaitis, Vaselis; paaiškina kad Balta-Raiščiai nešojo baltus Raiščius ant rankovių kaip atpažinimo ženklą ir kad jie save skaitėsi ginkluotais sukyleliais; patikslina kad jie buvo civiliniai; aiškina kad Balta-Raiščiai ne nešojo uniformas ir kad tik keleta policininkų nešojo uniformas; atsimina vardus keleta policininkų: Imbrasas, **Kiela**; aiškina kad mama sužinojo kad tėvas buvo nušaudytas kai jinai nuvažiavo i Biržus ir sutiko tėvo viršininką Kryžonauską; patikslina kad Kryžonauskas žinojo kad tėvelis buvo nušaudytas bet nepasakė, priimantis maisto ir drabužius iš mamos; pasiteisina kad ne žino kas pagaliau pasakė jo mamai kad tėvas numirė; vardina keleta iš šaudytojų: Dumbra, Imbrasas, **Kiela**, Adomas Žemaitis, **Kazienas**; pasakoja kad šaudytojai gėrė ir pasilinksmino prieš šaudymą; patikslina kad tuos septynis vyrus nušovė pamiškej, kad įkristų į jau iškastas duobęs; sako kad žino šią pasaką nes šaudytojai patys pasipasakojo; tikslina kad **Kazienas**, kuris buvo armijoj su jo tėvelio brolium, šiam broliui pasakojo apie šį įvykį kol važiuojant kartu ant traukinio.

[01:] 09:15:07 – [01:] 14:28:12

This is a verbatim transcript of spoken word. It is not the primary source, and it has not been checked for spelling or accuracy.

http://collections.ushmm.org
Contact reference@ushmm.org for further information about this collection

Jis pasakoja kad gyveno apie šimta žydų Nemunėlio Radviliškį; vardina žydų Bacivių seima; pasakoja kaip žydai buvo suvaryti į getą; mina kad Kriauklių gatvėje buvo žydų sinagogas, žydų namas, ir pirtis; pasakoja kad kaikuriem žydam buvo leidžiama dirbti pas ūkininkus ne toli miestelio; sako kad buvo tokia žydų šeima pas Kučinskų šeima; pasakoja kad jo mama patarė šiai šeimai pabėgt save išgelbėti kai pradėjo žydus šaudyti Biržuos, bet motina sakė kad jie lauks Dievo sprendimo; pasakoja kad ta šeima buvo nušaudyta keleta dienų vėliau; vardina **Tankinas [Stankinas]** kaip vienas kur pabėgo; pasakoja apie du žydiskus paauglius kur pabėgo ir kur slapstės pas ūkininką; pasakoja kad ūkininkas juos atidavė ir jie buvo nušaudyti; pasakoja kad viena naktį **Tankinas** apsistojo su **Vykšteina**, kuris leido jam miegot jo daržinei ir tada nubėgo surasti Balta-Raiščius ir jie jį nušovė; pasakoja kad irgi liko žydiskas vaistininkas su naują šeimą, ir kad šeima klausė kad jų kūdikis būtų paliktas gyvas; pasakoja kad paimė tą kūdikį ir jį pakrikštijo Katalikiškoj bažnyčioj, o tada jį padavė Balta-Raiščiui, **Zyliniui**; pasakoja kad **Zylinis** įdėjo tą užmigdytą kūdikį į maišą, ir kol nunešant jį įmest į tą pačią duobę į kurią žydai buvo nušauti, kūdikis pradėjo knerkt, tai Zylinis davė maišą su kūdikiu į medį ir jį uzmušė.

[01:] 14:28:13 – [01:] 20:09:13

Jis pasakoja apie getą; sako kad buvo kaip mažas miestelis ir kad užvarė žydus į sinagogą ir pirtį; kalba apie žydų šaudymus; sako kad viska girdėjo; pasakoja kad mama jau matė kad duobes kasė ir žinojo kas atsitiks, tai jinai išsigėrė kad galėtu numigti ir negirdėti šaudymus; sako kad šaudymas truko apie valanda nes nušaudė apie 80 žydų; prisimina savo jausmus kai vėliau nuėjo į vietą kur visi buvo nušaudyti; prisimena kad girdėjo kitą pasaką apie kaip **Kaikelis Vainoris** grėbė **Braumana** už kaklo, jį nušaudė, ir įtraukė į duobę; kalba apie likima šaudytojų po karo; aiškina kad kaikurie pabėgo į Vokietiją; vardina Timuką ir Dabaitį, kurie abu pabėgo į Ameriką, ir apie Žemaitį, kuris pabėgo į Angliją; pasakoja kad Timuko šeima pasiliko Lietuvoje, ir kai Timuko sūnus bandė įstoti į aukštąjį mokslą, jam neleido, tai jis atsisakė tėvo; mina kad daug šaudytojų surado ir areštavo, ir kad kaikurie sugrįžo į Lietuvą po 10 metų kalėjime.

[01:] 20:09:14 – [01:] 28:41:03

Jis kalba apie bažnyčią; apibūdina Kunigą **Vinkšnelį [Vingšnelis]** kaip miestelio teisėjum, ir mina kad turbūt irgi nusprendė kad būtų priimtina užmušti jo tėvą; aiškina kad Kunigas pabėgo, ir kaip visi **Vinkšnelį** nekentė kai jis buvo atneštas atgal i Nemunėlio Radviliškį; apibūdina **Vinkšnelį** kaip Balta-Raiščių vadą; pasakoja apie kerštą tarp latvišku darbininku **Egliu** ir Kunigu; pasakoja apie kita Balta-Raiščių veikla; mina du draugus: Šakalauskas ir Slėžas; kalba apie žydelkaitę Faktorytę, kuri buvo prievartauta Braumano; pasakoja apie žydų turtą, kuris buvo išdalintas; pasakoja kaip mama atsisakė paimti siūlytus žydų drabužius.

This is a verbatim transcript of spoken word. It is not the primary source, and it has not been checked for spelling or accuracy.